

Голові разової спеціалізованої
вченої ради ДФ 20 051.099
Прикарпатського національного
університету імені Василя Стефаника,
завідувачу кафедри економічної кібернетики,
доктору економічних наук, професору
Дмитришин Лесі Ігорівні
(76018, м. Івано-Франківськ, вул. Шевченка, 57)

РЕЦЕНЗІЯ

доктора економічних наук, професора, професора кафедри підприємництва, торгівлі і прикладної економіки Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника Шеленко Діани Іванівни на дисертацію Сологуба Святослава Ігоровича “Стратегії соціально-економічного розвитку територіальних громад на засадах підвищення інвестиційного потенціалу”, подану на здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки за спеціальністю 051 Економіка

1. Актуальність теми

Соціально-економічний розвиток територіальних громад в Україні нині є важливим процесом у частині досягнення стійкості, забезпечення достатнього рівня добробуту та якості життя населення. Реалізація даних питань залежить від існуючого інвестиційного потенціалу, функціональна спроможність якого підпорядкована дії інституту підприємництва.

В останні десятиліття соціально-економічний розвиток територіальних громад став однією з ключових стратегічних мет розвитку України. Оцінка реалізації цієї стратегії стає важливим інструментом для визначення досягнень та визначення напрямків подальшого розвитку. При цьому, аналіз ефективності впровадження соціально-економічних програм може виявити успішність чи проблемні аспекти цього процесу. Отже, ретельна оцінка стану реалізації стратегії дозволяє з'ясувати відповідність досягнень мети та пошук шляхів для подальшого зміцнення розвитку територіальних громад. У даному контексті важливо розглянути якісні та кількісні показники, що відображають економічний, соціальний та культурний прогрес у цих територіях. Виходячи із сучасних умов життя і господарювання у територіальних громадах, доцільно актуалізувати підходи до розроблення стратегічних пріоритетів формування інвестиційного потенціалу соціально-економічного розвитку територіальних громад. Це зумовлює актуальність теми рецензованого дисертаційного дослідження.

Дисертаційна робота є систематизованою, виклад матеріалу логічний та послідовний. Позитивним аспектом варто відзначити те, що в роботі дисертантом запропоновано ряд пропозицій щодо впровадження і застосування системи збалансованих показників для оцінки реалізації

стратегії соціально-економічного розвитку територіальних громад та щодо стратегічних напрямів розвитку Долинського субрегіону. Результати досліджень мають знайти своє практичне застосування у вигляді пропозицій для розробки стратегії розвитку та Плану заходів з її реалізації, спрямованих на підвищення інвестиційної привабливості та покращення умов для соціально-економічного розвитку територіальної громади.

2. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами

Дисертаційна робота Сологуба Святослава Ігоровича виконана в рамках теми: Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника «Розробка теоретичних та прикладних аспектів управління соціально-економічним розвитком регіону» (0111U007667, 2017–2023 рр.) – де автор розробив пропозиції щодо обґрунтування напрямів вдосконалення процесу формування і реалізації стратегій соціально-економічного розвитку територіальних громад на засадах підвищення інвестиційного потенціалу для посилення їх стійкості.

3. Наукові положення, розроблені особисто здобувачем, та їх новизна

До основних наукових результатів проведеного дослідження варто віднести наступні:

– удосконалено наукове трактування сутності поняття «стратегія територіальної громади», як: довгострокового плану, що передбачає визначення генерального напрямку розвитку й сукупності послідовних дій із забезпечення спроможності та інвестиційної привабливості громади в регіоні;

– удосконалено методичний підхід щодо процесу формування стратегії соціально-економічного розвитку ТГ, який передбачає виокремлення етапів стратегічного планування, кожен із котрих відзначається прийняттям рішень, організацією та реалізацією заходів;

– набула подальшого розвитку модель інформаційного забезпечення управління сферами сталого розвитку ТГ, яка орієнтована на соціальні та економічні сфери і на навколишнє середовище;

– набули подальшого розвитку пропозиції щодо визначення складових кожного з етапів проведення моніторингу щодо реалізації соціально-економічного розвитку територіальних громад;

– набула науково-методичного поглиблення структурна оцінка можливостей і спроможностей для сталого розвитку з урахуванням реформ та створення передумов стійкості громади у трьох сферах: економічній, екологічній та соціальній, котрі є взаємопов'язаними;

– запропоновано удосконалені положення методичного підходу до графічної та модельної інтерпретації щодо визначення вагових коефіцієнтів окремих моделей інвестиційної привабливості, інвестиційного потенціалу та інвестиційного клімату для територіальних громад.

Усе вище зазначене, а також відповідний рівень наукової новизни одержаних результатів дають підстави позитивно оцінити дисертаційну роботу.

4. Теоретичне та практичне значення результатів дисертації

Практичне значення отриманих результатів підтверджується тим, що вони полягають у використанні теоретичних і практичних розробок у процесі формування та здійснення стратегій соціально-економічного розвитку територіальних громад на засадах підвищення інвестиційного потенціалу. Практичне значення результатів дисертаційної роботи підтверджене відповідними довідками: Брошнів-Осадської ТГ, Рожнятівської ТГ, територіальними громадами Калуського району Івано-Франківської області, а також Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Отримані результати апробовані під час формування проектів стратегії розвитку територіальних громад та плану заходів з її реалізації, а також впровадженні в навчальний процес, що підтверджено відповідними довідками.

5. Ступінь обґрунтованості та достовірності положень, висновків і рекомендацій, сформульованих в дисертації

Отримані результати та прикладні рекомендації є теоретично обґрунтованими й достовірними, які підтверджується глибоким аналізом фундаментальних праць монографічних та періодичних видань вітчизняних і зарубіжних вчених, законодавчих актів, статистичних даних, які в поєднанні із вмінням дисертанта їх аналізувати та застосовувати наукові методи дослідження підтверджують достовірність і обґрунтованість сформованих наукових положень, висновків і рекомендацій. Дисертація характеризується єдністю форми та змісту, відповідністю логіки й структури роботи.

Висновки та рекомендації, сформульовані дисертантом, є достовірні, належним чином обґрунтовані шляхом фахового використання відповідних методів дослідження: аналізу і синтезу, контент-аналізу, стратегічного аналізу, узагальнення, порівняння, математичного моделювання та ін.

Одержані автором результати дослідження характеризують високий рівень вирішення проблем щодо удосконалення процесу формування та реалізації стратегій соціально-економічного розвитку територіальних громад на засадах підвищення інвестиційного потенціалу. Вони доведені до впровадження у якості методичних і практичних розробок.

Інформаційною базою дослідження є законодавчі та нормативні акти України, постанови Кабінету Міністрів України, офіційні статистичні дані Державного комітету статистики України, Головного управління статистики в Івано-Франківській області, матеріали та документи Івано-Франківської обласної держадміністрації, наукові публікації зарубіжних та вітчизняних вчених, Інтернет-ресурси, а також дані звітності досліджуваних територіальних громад.

6. Повнота опублікування результатів дисертації, кількість наукових публікацій та конкретний особистий внесок здобувача

За темою дисертації автором опубліковано самостійно та у співавторстві 11 наукових праць, зокрема: 5 наукових статей в наукових збірниках та

журналах, що включені до наукометричних баз, 6 публікацій апробаційного характеру. Загальний обсяг становить 7,6 друк. арк., у тому числі автора – 5,69 друк. арк.

Основні результати дисертаційного дослідження пройшли апробацію шляхом обговорення й отримали позитивну оцінку на конференціях.

Ознайомлення із публікаціями С.І. Сологуба дозволяє зробити висновок про достатньо повне відображення основних результатів дослідження, що містять елементи наукової новизни, удосконалення теоретичних положень, організаційні рішення та прикладні рекомендації.

У дисертації порушень академічної доброчесності не встановлено. Наявні посилання на відповідні джерела, зазначені у списку. Довідка про результати перевірки публікацій здобувача ступеня доктора філософії додається.

7. Відповідність дисертаційної роботи встановленим вимогам

Подана на розгляд дисертаційна робота С.І. Сологуба включає усі потрібні структурні елементи та включає вступ, три розділи, висновки, список використаних джерел, додатки. У роботі сформульовано мету, об'єкт та предмет дослідження. Для досягнення поставленої мети здобувачем сформульовано і своєчасно вирішено низку задач.

Дисертаційна робота є логічною, послідовною та завершеною працею, що виконана автором самостійно. Наукове дослідження виконане відповідно до встановлених вимог та містить усі необхідні структурні компоненти. Робота написана українською мовою, з дотриманням основних вимог наукового стилю викладання матеріалу. За змістом, структурою та оформленням робота відповідає вимогам МОН України до дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 051 Економіка.

8. Дискусійні положення та зауваження щодо змісту дисертації

Робота виконана на достатньому теоретико-методологічному рівні, проте, слід зауважити наступне:

1. Досить категоричним є висновок про те, що: «Зважаючи на існуючі різноманітні авторські погляди щодо трактування поняття «стратегія» можна стверджувати про його багатоаспектність й складність, що не дозволяє досягнути єдиного підходу щодо висвітлення його сутності» (с. 41), а здобувач мав би представити своє розуміння сутності поняття «стратегія».

2. Хоча в роботі здобувачем проведено аналіз стратегії соціально-економічного розвитку досліджуваних територіальних громад Калуського району Івано-Франківської області щодо цілей сталого розвитку, які проявляються в межах трьох сфер: економічної, екологічної та соціальної, проте не надано конкретних пропозицій щодо розробки їх концепцій соціальної відповідальності із врахуванням таких цілей для забезпечення спроможності громад.

соціальної відповідальності із врахуванням таких цілей для забезпечення спроможності громад.

3. У табл. 1.2 (с. 50) наведено рейтинг областей стосовно визначення спроможних територіальних громад, проте на вказано за який період було рейтингування, і не означено його мету

4. Розглядаючи види потенціалів на (с. 65) варто було б також додати екологічний, виробничий та інформаційний потенціали.

5. Не зовсім зрозумілим є позиція по-суті, в чому полягає "здійснена декомпозиції пріоритетів і політики, стратегічних програм, стратегічних цілей розвитку громади" (с. 128), а саме що це дало і навіщо вона була здійснена в практичному сенсі.

Зазначені зауваження не впливають на загальну позитивну оцінку рецензованого дисертаційного дослідження.

9. Загальний висновок

Дисертація аспіранта С.І. Сологуба "Стратегії соціально-економічного розвитку територіальних громад на засадах підвищення інвестиційного потенціалу" за спеціальністю 051 Економіка відповідає вимогам Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» від 12.01.2022 р. № 44 (зі змінами) та Вимогам до оформлення дисертації, затвердженими наказом МОН України від 12.01.2017 р. № 40 (зі змінами). Подана дисертаційна робота є завершеною науковою працею, в якій отримано нові обґрунтовані результати, що мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення, а її автор С.І. Сологуб, заслуговує на присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки за спеціальністю 051 Економіка.

Рецензент

д.е.н. професор,
професор кафедри підприємництва, торгівлі
і прикладної економіки
Прикарпатського національного
університету ім. Василя Стефаника

Діана ШЕЛЕНКО

